

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

12 april 2022

Kenmerk

Z/21/023392 / D/22/057452

Portefeuillehouder

Tymon de Weger

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening

Opsteller

Tselekis, Erin

Onderwerp

Omgevingsvisie Woerden

Kennisnemen van

Beantwoording motie Omgevingsvisie Woerden

Inleiding

Op 24 februari werd in uw raad de Motie – Omgevingsvisie Woerden aangenomen. Met deze motie heeft uw raad besloten om de behandeling van de Omgevingsvisie uit te stellen tot na de gemeenteraadsverkiezingen in maart. Daarnaast heeft uw raad in deze motie een aantal punten meegegeven om verder uit te werken, te weten:

- de integratie en situering van biodiversiteit, natuurwaarden en klimaatadaptatie;
 - de sociale samenhang, leefbaarheid en voorzieningen in de bestaande wijken;
 - de kunst in de openbare ruimte;
 - de effecten van de woningbouw op de verkeersafwikkeling, inclusief de fiets;
 - de voorzieningen op het gebied van gezondheid, cultuur, sport en recreatie;
 - de (woon)invulling van de boerenerven en vrijkomende agrarische bebouwing;
 - de onderbouwing ten aanzien van onderzoeksgebied voor woningbouw ten noorden van Harmelen.
-

Kernboodschap

In deze raadsinformatiebrief geven wij per aangedragen onderwerp aan hoe dit verwerkt is in de Omgevingsvisie of zal worden meegenomen in een daaruit volgend proces en product.

De omgevingsvisie is opnieuw voorbereid door het college op basis van de punten van de motie. De Omgevingsvisie is op een paar onderdelen aangepast. Het betreft aanpassingen in hoofdstuk 8, Vervolgproces Omgevingsvisie. Hierna wordt per punt toegelicht welke afweging het college heeft gemaakt voor de aanpassingen.

Integratie en situering van biodiversiteit, natuurwaarden en klimaatadaptatie

In hoofdstuk 8 wordt opgenomen dat de onderwerpen biodiversiteit en natuur specifiek worden uitgewerkt in de verschillende gebiedsprogramma's. Het uitgangspunt van de Omgevingsvisie is om waar mogelijk aan te sluiten bij actuele vastgestelde beleidskaders. Op dit moment is er geen beleidskader voor natuur en biodiversiteit die als basis kan dienen voor nadere uitwerking. Omdat we dit onderwerp belangrijk vinden voor de ruimtelijke ontwikkeling van Woerden, waren er in de Omgevingsvisie reeds verschillende aanknopingspunten opgenomen om in de toekomst meer inzet te

plegen op de thema's natuur en biodiversiteit. Deze aanknopingspunten zijn te vinden de Waarden van Woerden, hoofdstuk 4, alsmede in de visie op hoofdlijnen in hoofdstuk 5. Specifiek in hoofdstuk 7, onder wonen (natuurinclusief bouwen) en onder landbouw en landbouwtransitie, recreatie en natuur zijn verschillende doelstellingen rondom natuurwaarden en biodiversiteit opgenomen. Ook liggen er meekoppelkansen voor natuur en biodiversiteit bij genoemde landschapsprojecten zoals de ontwikkeling van de Groene Scheg, het provinciale programma Groen Doet Mee, en kernrandzones. Op deze manier hebben we natuur en biodiversiteit al geïntegreerd in andere ruimtelijke thema's in de Omgevingsvisie; ze worden namelijk meegekoppeld bij het realiseren van andere thema's en projecten.

Op dit moment bestaat er nog geen gemeentelijk sectoraal natuurbeleid, maar dat zou, met de juiste kennis en capaciteit op het gebied van (stads)ecologie en landschapsarchitectuur, in de toekomst wel ontwikkeld kunnen worden. Dit toekomstige beleid kan dan onder de noemer van een programma worden uitgewerkt, onder de Omgevingsvisie. Op dit aspect wordt nader ingegaan via de beantwoording van de motie over Natuurinclusief bouwen.

Biodiversiteit en natuur kunnen in ieder project of programma als onderwerp worden verweven, ook bijvoorbeeld in combinatie met nieuwe infrastructuur, schone energie-opwek, wonen en werken. Dit kunnen we nog explicieter maken in de tekst van de Omgevingsvisie. In hoofdstuk 8 wordt daarom toegevoegd dat behoud en ontwikkeling van biodiversiteit en natuur specifiek dienen te worden uitgewerkt in ieder gebiedsprogramma en in alle gebiedsontwikkelingsprojecten.

Sociale samenhang, leefbaarheid en voorzieningen in bestaande wijken

In het waardenkader, beschreven in hoofdstuk 4, staan de waarden 'sociaal en ondernemend' en 'vitale en veerkrachtige wijken en kernen'. Het gaat hier niet alleen om waarden die tot uitdrukking dienen te komen in nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe woningbouwlocaties, maar ook om het borgen van de waarden binnen bestaande wijken en kernen. Deze waarden, maar ook andere waarden, ondersteunen het belang de sociale componenten in ruimtelijke ontwikkelingen. De status van deze waarden is dat ze doorwerken in alle keuzes in de Omgevingsvisie, en in de uitwerkingen op grond van de omgevingsvisie, zoals programma's en projecten. We zullen in hoofdstuk 8, vervolgproces Omgevingsvisie, opnemen dat in ieder gebiedsprogramma en in ieder project in de fysieke leefomgeving gemotiveerd dient te zijn hoe de waarden van Woerden tot uitdrukking komen in de keuzes binnen het project.

In hoofdstuk 5, de visie op hoofdlijnen, is aangegeven dat voorzieningen voor sport, recreatie, cultuur en welzijn in wijken nu en in de toekomst van belang zijn voor de leefbaarheid. Hoe en welke voorzieningen dit zijn vergt maatwerk per wijk en per kern. Daarom wordt er voor voorzieningen in wijken een gebiedsgerichte benadering neergelegd in de Omgevingsvisie (onder het kopje gebiedsgerichte benadering voor duurzame, veilige, gezonde en sociaal-inclusieve wijken).

Naast de Omgevingsvisie, met een ruimtelijk karakter kennen we ook andere gemeentelijke beleidsterreinen en bijbehorende instrumenten, waarin het sociale domein wordt behartigd. Denk bijvoorbeeld aan onderwijshuisvesting en beheer en onderhoud van de openbare ruimte en voorzieningen. De Omgevingsvisie vervangt dit beleid niet; het gaat erom dat alle beleidsterreinen elkaar aanvullen bij het realiseren en faciliteren van de maatschappelijke opgaven binnen onze gemeente.

Kunst in de openbare ruimte

In de Omgevingsvisie wordt op verschillende plekken aangegeven dat kunst en cultuur van belang zijn voor de kwaliteit van Woerden, nu en in de toekomst. In hoofdstuk 4, het waardenkader, is cultuurhistorie als waarde benoemd. Deze waarde, en daarmee ook kunst in de openbare ruimte wordt dus integraal meegenomen in toekomstige beleid (programma's), gebiedsprogramma's en projecten. In hoofdstuk 7, onder werken en de binnenstad, zijn kunst en cultuur als een van de redenen genoemd voor het bewonen en/of bezoeken van de binnenstad en het bijdragen aan de levendigheid van de stad. Als het specifiek gaat om het realiseren van kunst in de openbare ruimte dan ligt dat buiten de scope van de Omgevingsvisie. Dit past binnen het domein van het beheer en inrichting openbare ruimte. Indien er meer aandacht c.q. investering voor dit onderwerp gewenst is kan er in de toekomst gekozen worden om hiervoor een beleidsplan op te stellen.

Effecten van de woningbouw op verkeersafwikkeling

De Omgevingsvisie omschrijft een langere termijn visie, waarin een integrale afweging wordt gemaakt op verschillende onderwerpen zoals wonen en werken. Onderdeel van deze afweging is de verkeersafwikkeling, nu en in de toekomst. Dit op basis van huidige knelpunten en toekomstige knelpunten als gevolg van stedelijke groei of kansen in de zin van nieuwe vormen van mobiliteit. Deze zijn in beeld gebracht via het verkeersmodel voor de Verkeersvisie, die ten grondslag ligt aan de Omgevingsvisie.

Het belang van de integrale afweging wordt onderschreven door de inrichtingsprincipes uit hoofdstuk 4, die ook bij programma's en projecten leidend zullen zijn. Op grote lijnen is dit vervolgens uitgewerkt in de rest van de Omgevingsvisie. Zo is er met de aankondiging van een oostelijke randweg ingespeeld op de huidige verkeersdruk binnen Woerden en rondom de binnenstad. Ook wordt er met de oostelijke randweg geanticipeerd op toevoegingen van woningen in Nieuw-Middelland en het stationsgebied en de gevolgen hiervan voor verkeer. In de omgevingsvisie is tevens aangegeven dat er meer ruimte moet komen voor de fiets, omwille van een gezonde leefomgeving en het

beperken van het autogebruik in de stad.

Een aantal zienswijzen ging in op de verkeersafwikkeling van specifieke projecten, zoals het stationsgebied, maar ook in de samenhang met andere gebieden. Qua samenhang tussen verkeersbewegingen en ontwikkelingen in verschillende deelgebieden is er op dit moment in de visie het belang hiervan benoemd bij stedelijke ontwikkeling. Keuzes over hoe deze samenhang tot uitdrukking komt in projecten zijn nog slechts ten dele gemaakt in de huidige omgevingsvisie. De reden hiervoor is dat er eerst nader onderzoek nodig is, onder andere met behulp van het daarvoor beschikbare verkeersmodel, om hier goede keuzes op te kunnen baseren. Via de specifieke projecten, zoals het stationsgebied, wordt dit onderzoek geïnitieerd. De samenhangende effecten naar andere gebieden dienen hierbij tevens in kaart te worden gebracht. Om deze reden kunnen we hier in de omgevingsvisie niet op vooruitlopen. In hoofdstuk 8, vervolgproces omgevingsvisie, is het belang van de samenhangende verkeersoplossingen en de effecten daarvan tussen omliggende gebieden specifiek uit te werken in toekomstige gebiedsprogramma's en toekomstige gebiedsontwikkelingsprojecten reeds verwoord. Daaraan zullen we expliciet toevoegen dat het verband tussen nieuwe woningbouw en de gevolgen voor verkeer in samenhang dienen te worden afgewogen.

Voorzieningen gezondheid, cultuur, sport en recreatie

Voor de reactie op dit onderwerp wordt verwezen naar het kopje "Sociale samenhang, leefbaarheid en voorzieningen in bestaande wijken".

De (woon)invulling van de boerenerven en vrijkomende agrarische bebouwing;

In hoofdstuk 7, onder het thema Wonen, wordt aangegeven hoe we om willen gaan met woonlocaties in het buitengebied. Kern van deze opgave is dat wonen in deze gebieden moet bijdragen aan het verbeteren van landschappelijke kwaliteit. Dit geldt voor alle woonsituaties in het buitengebied, dus ook voor vrijkomende agrarische bebouwing en boerenerven. Daarbij is het provinciale beleid voor de invulling van vrijkomende agrarische activiteiten maatgevend voor de concrete mogelijkheden. De afweging vindt plaats op het niveau van het bestemmingsplan en straks het Omgevingsplan.

De onderbouwing ten aanzien van onderzoeksgebied voor woningbouw ten noorden van Harmelen.

In het participatieproces voorafgaand aan de ontwerp-Omgevingsvisie, zijn alle windstreken rondom Harmelen verkend voor mogelijke nieuwe woningbouw. Daarbij is ook de locatie ten noorden van Harmelen naar voren gekomen. Nader onderzoek en participatie is nodig voor alle onderzoeksgebieden die zijn opgenomen in Harmelen de rest van de omgevingsvisie. Zo is dit ook al verwoord in de omgevingsvisie.

Het vraagteken ten noorden van Harmelen is gepositioneerd ten noorden van de het spoor omdat dit wil aangeven dat hier potentie is voor de combinatie van woningbouwontwikkeling en het bouwen van een nieuw een treinstation voor Harmelen. Reden voor het verplaatsen van het vraagteken naar de noordelijke kant van het spoor was een zienswijze, die aangaf dat het onduidelijk was dat nieuwe woningbouw gekoppeld zou kunnen worden aan een nieuw station. Terwijl we dit wel degelijk zo hebben bedoeld en ook besproken hebben in de participatie. De status van alle aangeduide locaties voor woningbouw is dit van onderzoeksgebied. Een definitief besluit over de situering én de hoeveelheid woningbouwlocaties kan pas worden genomen als alle belangen en technische mogelijkheden zijn onderzocht en afgewogen en er daarnaast ook een goed participatieproces is doorlopen. Het gaat dan in ieder geval om de belangen van het landschap, de haalbaarheidsstudie van een station in overleg met Prorail en de woningbouwopgave in zichzelf. Deze belangenafweging heeft nog niet plaatsgevonden. De omgevingsvisie geeft het startsein voor deze onderzoeken en participatie, met als vertrekpunt het aantal benodigde nieuwe woningen zoals die in de woonvisie zijn opgenomen.

Als op basis van dit nadere onderzoek en participatie blijkt dat de ontwikkeling van woningen in dit gebied, ten zuiden en of ten noorden van het spoor geen passende oplossing is, komt deze te vervallen. De belangen van natuur, landschap, openbaar vervoer, verkeer en bereikbaarheid en wonen dienen ons inziens hierbij integraal te worden afgewogen. Dit geldt zo mogelijk ook voor de andere vraagtekens op de kaart in Harmelen en de andere locaties in de gemeente Woerden.

Financiën

Nvt

Vervolg

De in de raadsinformatiebrief voorgestelde wijzigingen worden verwerkt in de Omgevingsvisie. De gewijzigde Omgevingsvisie, met bijbehorende documenten, wordt deze maand opnieuw aan uw raad aangeboden ter besluitvorming.

Bijlagen

Nvt
